C/2025/5113

22.9.2025

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU SOOVITUS

9. juuli 2025,

millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta

(ESRN/2025/6)

(C/2025/5113)

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU HALDUSNÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut ([1]), eelkõige selle IX lisa,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1092/2010, 24. november 2010, finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta ([2]), eelkõige selle artiklit 3 ning artikleid 16 kuni 18,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta ([3]), eelkõige selle artiklit 458,

võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu otsust ESRN/2011/1, 20. jaanuar 2011, millega võetakse vastu Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu töökord ([4]), eelkõige selle artikleid 18 kuni 20,

ning arvestades järgmist:

(1) Tõhusate ja ühtsete riigisiseste makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete huvides tuleb täiustada liidu õiguses nõutavat tunnustamist vabatahtliku kõigipoolsusega.

(2) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitusega ESRN/2015/2 ([5]) ette nähtud makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse raamistiku eesmärk on tagada, et kõik liikmesriigis kasutusele võetud riskipositsioonil põhinevad makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmed ([6]) võetaks kõigipoolselt üle teistes liikmesriikides.

(3) Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ühiskomitee otsusega nr 79/2019 ([7]) inkorporeeriti määrus (EL) nr 575/2013 Euroopa Majanduspiirkonna lepingusse (EMP leping) alates 1. jaanuarist 2020. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/558 ([8]), millega muudeti määrust (EL) nr 575/2013, inkorporeeriti EMP lepingusse EMP ühiskomitee otsusega nr 145/2024 ([9]). Määrus (EL) 2021/558 on nüüd Norras kohaldatav.

([1]) EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.
([2]) ELT L 331, 15.12.2010, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1092/oj.
([3]) ELT L 176, 27.6.2013, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj.
([4]) ELT C 58, 24.2.2011, lk 4.
([5]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2015/2, 15. detsember 2015, piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 97, 12.3.2016, lk 9).
([6]) Euroopa Majanduspiirkonna lepingu IX lisa punkti 14 alapunktis a ja punkti 14a alapunktis a on sätestatud, et mõisted „liikmesriik (liikmesriigid)“ ja „pädevad asutused“ hõlmavad lisaks oma tähendusele direktiivis 2013/36/EL ja määruses (EL) nr 575/2013 ka vastavalt EFTA riike ja nende pädevaid asutusi.
([7]) EMP ühiskomitee otsus nr 79/2019, 29. märts 2019, millega muudetakse EMP lepingu [2019/2133] IX lisa „Finantsteenused“ (ELT L 321, 12.12.2019, lk 170, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/2133/oj).
([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/558, 31. märts 2021, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses väärtpaberistamise raamistiku kohandamisega, et toetada majanduse taaskäivitamist COVID-19 kriisile reageerimisel (ELT L 116, 6.4.2021, lk 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/558/oj).
([9]) EMP ühiskomitee otsus nr 145/2024, 12. juuni 2024, millega muudetakse EMP lepingu IX lisa „Finantsteenused“ [2024/2433] (ELT L, 2024/2433, 3.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2433/oj).

(4) Alates 31. detsembrist 2020 kohaldatakse Norras tegevusloa saanud krediidiasutustele: a) Norras asuvate riskipositsioonide suhtes 4,5% suurust süsteemse riski puhvrit vastavalt direktiivi 2013/36/EL artiklile 133; b) Norras asuva elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide (riskipositsiooniga kaalutud) suhtes 20 % suurust keskmise riskikaalu alampiiri vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv (kohaldatakse krediidiasutuste suhtes, kes kasutavad sisereitingute meetodit); ning c) Norras asuva ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide (riskipositsiooniga kaalutud) suhtes 35% suurust keskmise riskikaalu alampiiri vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv (kohaldatakse krediidiasutuste suhtes, kes kasutavad sisereitingute meetodit). Need meetmed on praegu lisatud nende makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete loetellu, mida soovitatakse soovituse ESRN/2015/2 kohaselt kõigipoolselt üle võtta.

(5) 19. detsembril 2024 teatas Finansdepartementet (Norra rahandusministeerium), kes tegutseb määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 1 tähenduses määratud asutusena, ESRNile kõnealuse määruse artikli 458 kohaselt oma kavatsusest: a) pikendada Norra elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide suhtes kohaldatavat keskmist riskikaalu alampiiri 20 % kuni 30. juunini 2025 ja tõsta see 1. juulist 2025 alates 25 % peale; ning b) pikendada Norra ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide suhtes kohaldatavat riskikaalu alampiiri 35 % kahe aasta võrra alates 31. detsembrist 2024. Pärast ESRNi selgitustaotlust, saadi 13. jaanuaril 2025 nende teadete ajakohastatud versioon. Ajakohastatud teated sisaldasid ühtlasi taotlust Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule jätkata meetmete kõigipoolse ülevõtmise soovitamist individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud alusel.

(6) Soovituses ESRN/2015/2, mida on muudetud soovitusega ESRN/2017/4 ([10]), soovitatakse makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet kohaldaval asjaomasel asutusel teha ESRNile kõigipoolsuse taotluse esitamisel ettepanek olulisuse piirmäära kohta, millest allpool võib jurisdiktsioonis, kus meetme algatanud asutus makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet kohaldab, pidada konkreetse finantsteenuse osutaja riskipositsiooni makrotasandi usaldatavusriski osas ebaoluliseks. ESRN võib vajadusel soovitada erinevat piirmäära. Saadud teadete kohaselt jääb elamukinnisvara suhtes kohaldatava riskikaalu alammäära kõigipoolsel kohaldamisel kohaldatav olulisuse piirmäär tasemele 1 % krediidiasutuste poolt Norra klientidele antud elamukinnisvara brutolaenudest, mis moodustas 30. septembri 2024. aasta seisuga 37,8 miljardit Norra krooni. Ärikinnisvara suhtes kohaldatava riskikaalu alammäära kõigipoolsel kohaldamisel kohaldatav olulisuse piirmäär jääb tasemele 1 % Norra klientidele antud ärikinnisvaraga tagatud brutolaenudest, mis moodustas 30. septembri 2024. aasta seisuga 9,3 miljardit Norra krooni. Mõlemat olulisuse piirmäära tuleb kohaldada konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel.

(7) Arvestades Finansdepartementeti poolt ESRNile esitatud taotlust ning selleks, et: a) vältida kõrvalehoidumiste ja õigusaktide erinevuste ärakasutamisega seotud negatiivset piiriülest mõju, mis võib tuleneda Norras kohaldatavate makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete rakendamisest; ja b) säilitada EMP krediidiasutustele võrdsed võimalused; on ESRNi haldusnõukogu otsustanud jätta kõnealused meetmed nende makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete nimekirja, mida soovitatakse kõigipoolset üle võtta vastavalt soovitusele ESRN/2015/2.

(8) Teiste liikmesriikide ametiasutuste poolt kehtestatud makrotasandi usaldatavusmeetmete kõigipoolne ülevõtmine konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel, olenemata sellest, kas asjaomaseid riskipositsioone hoitakse tütarettevõtjate või filiaalide kaudu või tulenevad need vahetust piiriülesest laenuandmisest, aitab vältida kõrvalehoidumisi ja õigusaktide erinevuste ärakasutamist ning maandada süsteemseid riske ning seeläbi edendada makrotasandi usaldatavuspoliitika üldist tulemuslikkust, tagades, et suurenenud riskide suhtes ei rakendata meetmeid mitte ainult liikmesriigis, kus on kehtestatud asjaomane makrotasandi usaldatavusmeede, vaid ka teistes liikmesriikides, kus panganduskontsernid nende suurenenud riskidega kokku puutuvad. Seetõttu on tunnustamise eesmärk suunatud ka sellele, et süsteemsetele riskidele avatud pangandusgrupid oleksid piisavalt vastupanuvõimelised. Seega tuleks makrotasandi usaldatavusmeetmeid, mis tulenevad otsusest tunnustada teiste liikmesriikide makrotasandi usaldatavusmeetmeid, üldiselt kohaldada nii konsolideeritud, allkonsolideeritud kui ka individuaalsel alusel.

([10]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2017/4, 20. oktoober 2017, millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 431, 15.12.2017, lk 1).

(9) Käesolev soovituse ESRN/2015/2 muutmine ei mõjuta Norra ametiasutuste poolt 31. detsembril 2020 kasutusele võetud riiklike makrotasandi usaldatavusmeetmete jätkuvat soovitamist, nagu on ette nähtud soovitustes ESRN/2023/1 ja ESRN/2024/7. Soovituse ESRN/2015/2 praegused muudatused on peamiselt seotud asjaoluga, et elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide suhtes kohaldatavat riskikaalu alampiiri kohandatakse ning nüüd soovitatakse kõigipoolsust individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud alusel. Seepärast kohaldatakse pärast käesoleva soovituse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* tavapärast kolmekuulist üleminekuperioodi üksnes selliste meetmete või nende muudatuste suhtes, mille riigi ametiasutused võtavad vastu kummagi riskikaalu alampiiri (võttes seejuures arvesse Norra elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide suhtes kohaldatava keskmise riskikaalu alampiiri tõstmist alates 1. juulist 2025 25 % peale) kõigipoolseks ülevõtmiseks individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud alusel.

(10) Seetõttu tuleb soovitust ESRN/2015/2 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

MUUDATUSED

Soovitust ESRN/2015/2 muudetakse järgmiselt:

1. jao soovituse C punktis 1

1) „Norra“ all asendatakse teine ja kolmas meede järgmisega:

„— Norras asuva elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide (riskipositsiooniga kaalutud) keskmise riskikaalu alampiir 20 %, mida kohaldatakse vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv, nagu seda Norras kohaldatakse, kuni 30. juunini 2025 ja seejärel alates 1. juulist 2025 riskikaalu alampiir 25 % Norras tegevusloa saanud krediidiasutuste suhtes, kes kasutavad regulatiivsete kapitalinõuete arvutamiseks sisereitingute meetodit;

„— Norras asuva ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide (riskipositsiooniga kaalutud) keskmise riskikaalu alampiir 35 % vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv, nagu seda Norras kohaldatakse, Norras tegevusloa saanud krediidiasutuste suhtes, kes kasutavad regulatiivsete kapitalinõuete arvutamiseks sisereitingute meetodit.“;

2) lisa muudetakse kooskõlas käesoleva soovituse lisaga.

Frankfurt Maini ääres, 9. juuli 2025

ESRNi haldusnõukogu nimel
ESRNi sekretariaadi juhataja
Francesco MAZZAFERRO

LISA

Soovituse ESRN/2015/2 lisa muudetakse järgmiselt:

1) „Norra“ all asendatakse teine ja kolmas meede järgmisega:

„— Norras asuva elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide (riskipositsiooniga kaalutud) keskmise riskikaalu alampiir 20 %, mida kohaldatakse vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv, nagu seda Norras kohaldatakse, kuni 30. juunini 2025 ja seejärel alates 1. juulist 2025 riskikaalu alampiir 25 % Norras tegevusloa saanud krediidiasutuste suhtes, kes kasutavad regulatiivsete kapitalinõuete arvutamiseks sisereitingute meetodit;

„— Norras asuva ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide (riskipositsiooniga kaalutud) keskmise riskikaalu alampiir 35 % vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv, nagu seda Norras kohaldatakse, Norras tegevusloa saanud krediidiasutuste suhtes, kes kasutavad regulatiivsete kapitalinõuete arvutamiseks sisereitingute meetodit.;“

2) „Norra“ all asendatakse jagu pealkirjaga „I. Meetme kirjeldus“ järgmisega:

„I. Meetmete kirjeldus

1. Finansdepartementet (Norra rahandusministeerium) kehtestas alates 31. detsembrist 2020 kolm makrotasandi usaldatavusjärelevalve meedet: i) süsteemse riski puhver Norras asuvate riskipositsioonide suhtes vastavalt direktiivi 2013/36/EL artiklile 133; ii) riskikaalu alampiir Norras asuva elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide suhtes vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv, mida kohaldatakse Norras kuni 30. juunini 2025 ja mis alates 1. juulist 2025 tõuseb tasemele 25 %; ja iii) riskikaalu alampiir Norras asuva ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide suhtes vastavalt Norra suhtes ja Norras kohaldatava määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõike 2 punkti d alapunktile iv.

2. Süsteemse riski puhvri määraks on kehtestatud 4,5 % ja seda kohaldatakse kõikide Norras tegevusloa alusel tegutsevate krediidiasutuste riigisiseste riskipositsioonide suhtes konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel.

3. Elamukinnisvara riskikaalu alampiiri krediidiasutusepõhine Norra elamukinnisvaraga seotud riskipositsioonide keskmise riskikaalu alampiir, mida kohaldatakse sisereitingute meetodit kasutavate krediidiasutuste suhtes konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel. Kinnisvara riskikaalu alampiir on elamukinnisvaraportfelli riskipositsioonidega kaalutud keskmine riskikaal. Norra elamukinnisvaraga seotud riskipositsioone tuleks käsitada Norras asuva kinnisvaraga tagatud jaenõuetena.

4. Ärikinnisvara riskikaalu alampiiri meede on krediidiasutusepõhine Norra ärikinnisvaraga seotud riskipositsioonide keskmise riskikaalu alampiir, mida kohaldatakse Sise reitingute meetodit kasutavate krediidiasutuste suhtes konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel. Kinnisvara riskikaalu alampiir on ärikinnisvaraportfelli riskipositsioonidega kaalutud keskmine riskikaal. Norra ärikinnisvaraga seotud riskipositsioone tuleks käsitada Norras asuva kinnisvaraga tagatud nõuetena äriühingute vastu.;“

3) „Norra“ all asendatakse jaos pealkirjaga „II. Kõigipoolsus“ punkt 5b järgmisega:

„5b Finansdepartementeti taotluse alusel soovitatakse asjaomastel asutustel nii Norra süsteemse riski puhvri meede kui kas riskikaalu alampiiri meede kõigipoolselt üle võtta, kohaldades neid individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud alusel, olenemata sellest, kas asjaomaseid riskipositsioone hoitakse tütarettevõtjate või filiaalide kaudu või tulenevad need vahetust piiriülesest laenuandmisest.“;

4) „Norra“ all asendatakse jaos pealkirjaga „III. Olulisuse piirmäär“ punkti 8 alapunktid b ja c järgmisega:

„b) elamukinnisvara riskikaalu alampiiri olulisuse piirmäär on 37,8 miljardit Norra krooni, mis vastab 1 %-le krediidiasutuste elamukinnisvaraga tagatud brutolaenudest Norra klientidele 30. septembri 2024. aasta seisuga. Olulisuse piirmäära tuleb hinnata konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel. Hinnates konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel tuleb olulisuse piirmäära alusel hinnatud riskipositsioonide arvutamisel arvesse võtta kõiki filiaalide kaudu hoitavaid ja otsese piiriülese laenuandmise ja tütarettevõtjate kaudu hoitavaid riskipositsioone.

„b) ärikinnisvara riskikaalu alampiiri olulisuse piirmäär on 9,3 miljardit Norra krooni, mis vastab 1 %-le ärikinnisvaraga tagatud brutolaenudest Norra klientidele 30. septembri 2024. aasta seisuga. Olulisuse piirmäära tuleb hinnata konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel. Hinnates konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel tuleb olulisuse piirmäära alusel hinnatud riskipositsioonide arvutamisel arvesse võtta kõiki filiaalide kaudu hoitavaid ja otsese piiriülese laenuandmise ja tütarettevõtjate kaudu hoitavaid riskipositsioone“.